

Uchwała Nr 8.127.2019
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Warszawie
z dnia 2 kwietnia 2019 roku

w sprawie: orzeczenia nieważności w części uchwały Nr III/32/19 Rady Gminy Osieck z dnia 5 marca 2019 roku w sprawie poboru podatków i opłat, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506) oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 561),

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie uchwala, co następuje:

§ 1.

Orzeka o nieważności uchwały Nr III/32/19 Rady Gminy Osieck z dnia 5 marca 2019 roku w sprawie poboru podatków i opłat, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso w części dotyczącej: § 1 pkt 4, § 2 ust. 2, § 3 ust. 2 w zakresie słów „pobieranych od mieszkańców sołectw lub posiadających majątek podlegający opodatkowaniu na obszarze ich działania” oraz § 3 ust. 6 –z powodu istotnego naruszenia art. 6 ust. 12, art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. Dz. U. z 2018 poz. 1445 ze zm.) art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1892 ze zm.), art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (t. j. Dz. U. z 2017 r. 1821 ze zm.), art. 9, art. 28 § 4, art. 47 § 4a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm.)

§ 2.

Od niniejszej uchwały służy Gminie Osieck skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od jej doręczenia za pośrednictwem tutejszego Kolegium.

Uzasadnienie

W dniu 8 marca 2019 roku została doręczona Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Warszawie uchwała Rady Gminy Osieck nr III/32/19 z dnia 5 marca 2019 roku w sprawie poboru podatków i opłat, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso.

Badając przedmiotową uchwałę Kolegium stwierdziło, że:

- 1) w § 1 pkt 4 w/w uchwały Rada Gminy zarządziła pobór w drodze inkasa łącnego zobowiązania pieniężnego od osób fizycznych.

Zakres upoważnienia dla organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego w zakresie poboru od osób fizycznych podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości w drodze inkasa został określony w art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6b ustawy o podatku rolnym i art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym. Na mocy tych przepisów rada gminy może zarządzić pobór tych podatków od osób fizycznych w drodze inkasa oraz wyznaczyć inkasentów i określić wysokość ich wynagrodzenia.

Regulacje w zakresie łącznego zobowiązania pieniężnego wynikają z art. 6c ustawy o podatku rolnym, zgodnie z którym „osobom fizycznym, na których ciąży obowiązek podatkowy w zakresie podatku rolnego oraz jednocześnie w zakresie podatku od nieruchomości lub podatku leśnego dotyczący przedmiotów opodatkowania położonych na terenie tej samej gminy, wysokość należnego zobowiązania podatkowego pobieranego w formie łącznego zobowiązania pieniężnego ustala organ podatkowy w jednej decyzji (nakazie płatniczym)”. Analogiczna regulacja znajduje się w art. 6a ustawy o podatku leśnym.

Mając na uwadze powyższe Kolegium Izby stwierdza, że żaden przepis prawa, w tym powołane w podstawie prawnej przedmiotowej uchwały nie upoważniają Rady Gminy Osieck do zarządzenia poboru łącznego zobowiązania pieniężnego od osób fizycznych obejmującego podatek rolny, leśny i od nieruchomości w drodze inkasa.

2) w § 2 ust. 2 w/w uchwały Rada Gminy Osieck postanowiła, iż inkasentem opłaty targowej jest pracownik Urzędu Gminy wskazany przez Wójta Gminy Osieck.

Zgodnie z art. 19 pkt 1 i 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych Rada Gminy w drodze uchwały określa zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności i wysokość stawek opłaty targowej oraz może zarządzić pobór tej opłaty w drodze inkasa oraz określić inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso.

Rada Gminy wyznaczając inkasenta ustaliła, iż będzie to pracownik Urzędu Gminy wskazany przez Wójta. Postanowienie uchwały wyznaczające na inkasenta pracownika Urzędu Gminy jest sprzeczne z przepisem art. 19 pkt 2 cyt. ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

W świetle powołanego przepisu Rada Gminy winna jednoznacznie wskazać inkasenta, w taki sposób, aby nie było żadnych wątpliwości, co do osoby jak też na kogo obowiązek inkasenta został nałożony, bez możliwości scedowania uprawnień do określenia jego osoby.

3) w § 3 ust. 2 Rada Gminy Osieck zawarła zapis „inkasenci, o których mowa w § 2 pkt 1 niniejszej uchwały otrzymują wynagrodzenie za inkaso bieżących podatków pobieranych od mieszkańców sołectw lub posiadających majątek podlegający opodatkowaniu na obszarze ich działania”.

W ocenie organu nadzoru powyższy zapis, w tak sformułowanym brzmieniu wykracza poza zakres kompetencji prawotwórczych Rady Gminy określony w: art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6b ustawy o podatku rolnym oraz art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym. Zgodnie z tymi przepisami, jak było wskazywane wyżej, rada gminy, w drodze uchwały, może zarządzić pobór podatku od nieruchomości, rolnego oraz leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa oraz wyznaczyć inkasentów i

określić wysokość wynagrodzenia za inkaso. W oparciu o powyższe, Kolegium Izby stwierdza, iż Rada Gminy Osieck uchwalając zapis „pobieranych od mieszkańców sołectw lub posiadających majątek podlegający opodatkowaniu na obszarze ich działania” działała bez podstawy prawnej.

4) W § 3 ust. 6 wskazano „Wynagrodzenie za inkaso zostanie wypłacone inkasentom w terminie do ostatniego dnia miesiąca, w którym upłynie termin płatności podatków”

W świetle art. 9 i art. 28 § 4 ustawy Ordynacja podatkowa, m.in. powoływanych w podstawie prawnej badanej uchwały, inkasentem jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, obowiązana do pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu. Rada gminy na podstawie art. 28 § 4 ustawy Ordynacja podatkowa może ustalać wynagrodzenie dla inkasentów z tytułu poboru podatków stanowiących dochody budżetu gminy. Zgodnie z art. 47 § 4a ustawy Ordynacja podatkowa terminem płatności dla inkasentów jest dzień następujący po ostatnim dniu, w którym, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, wpłata podatku powinna nastąpić, chyba że organ stanowiący właściwej jednostki samorządu terytorialnego wyznaczył termin późniejszy.

Biorąc pod uwagę powyższe, w ocenie organu nadzoru nie istnieje podstawa prawna dla rady gminy do stanowienia w zakresie ustalania terminu wypłaty wynagrodzenia inkasentom skoro przywoływane wyżej przepisy, tak ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, o podatku rolnym, o podatku leśnym jak i Ordynacji podatkowej, jednoznacznie wskazują, że rada ma określić w uchwale tylko wysokość wynagrodzenia.

Stanowione przez organy jednostek samorządu terytorialnego akty prawa miejscowego winny regulować kwestie wynikające z delegacji ustawowej i w taki sposób, by przyjęte w oparciu o nią normy uzupełniały przepisy powszechnie obowiązujące. Zgodnie z art. 94 Konstytucji akty prawa miejscowego ustanawiają organy samorządu terytorialnego, obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Przekroczenie więc tego upoważnienia należy uznać za istotne naruszenie prawa.

Mając na uwadze powyższe, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie orzekło jak w sentencji.

Przewodniczący

Wojciech Tarnowski